

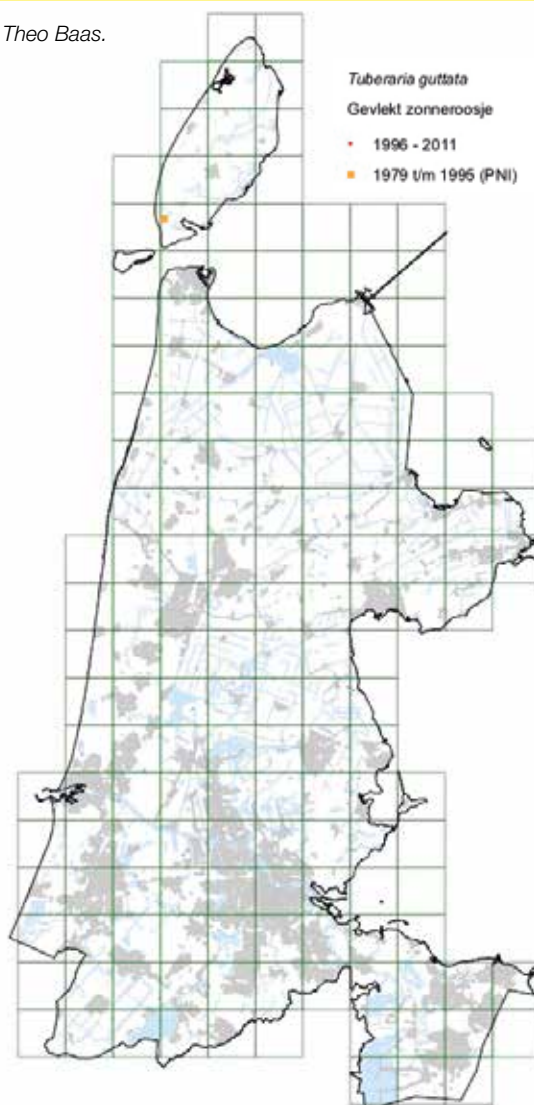
tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 18 1 ● 2019

● Foto: Theo Baas.

● De verspreiding van het gevlekt zonneroosje in Noord-Holland.

Gevlekt zonneroosje

Tuberaria guttata

Kenmerken

Gevlekt zonneroosje behoort tot de zonneroosjesfamilie, een soortengroep die zijn hoofdverspreiding heeft in het Middellandse Zeegebied. De meeste soorten uit deze groep zijn lage tot halfhoge struiken of halfheesters. Gevlekt zonneroosje is in tegenstelling tot zijn meeste familieleden, een eenjarige plant die ieder jaar opnieuw moet kiemen.

De plant is makkelijk over het hoofd te zien omdat ze alleen in de ochtend, bij zonnig en warm weer bloeit. De gele bloemblaadjes vallen aan het eind van de ochtend af, waarna de lage, grijsgroene plant niet meer opvalt.

Ecologie

Gevlekt zonneroosje is een plant van zonnige plaatsen met een open, lage vegetatie op kalkarme, maar niet te zure bodem. Omdat de soort ieder jaar opnieuw moet kiemen mag de bodem niet te droog zijn. De plant kiemt in het najaar en bloeit van mei tot augustus. De aantallen kunnen van jaar tot jaar sterk verschillen. Bij een vochtig voorjaar en zomer kan de plant massaal voorkomen, bij een droog voorjaar verdrogen de kiemplanten en komt de soort niet tot bloei.

Verspreiding en trend

Gevlekt zonneroosje heeft zijn hoofdverspreiding in Zuid-Europa en het Mediterrane gebied. De groeiplaatsen op de Nederlandse en Duitse Waddeneilanden zijn voorposten.

Gevlekt zonneroosje is in ons land altijd al zeldzaam geweest maar heeft nu de status van 'uiterst zeldzame soort' gekregen. In de eerste helft van de vorige eeuw staan Texel, Vlieland, Terschelling, en Soesterberg als groeiplaats aangegeven (Heukels-schooflora, 1927). Van deze plaatsen zijn alleen Texel en Vlieland nog overgebleven. Daarnaast zijn er incidentele waarnemingen bekend van de Brouwersdam en Zelhem (Gelderland).

In Noord-Holland was de soort in de jaren 80 van de vorige eeuw bekend van De Geul op Texel waar ze langs

een extensief belopen excursie-pad groeide. Helaas is de plant daar verdwenen. In 2016 werd de soort op Texel herontdekt op een camping. Ze groeit daar in een klein besloten valleitje, waar ze tot op heden goed stand weet te houden. Volgens de voormalige boswachter van de Geul zijn de planten op de camping afwijkend van de planten die van De Geul bekend waren, namelijk de rode vlek rond het hart is veel groter. Vermoed wordt dat ze een andere oorsprong hebben. Mogelijk zijn zaden die met kampeersers zijn meegekomen de bron van deze populatie. De vreugde is er niet minder om. De camping-beheerder is inmiddels op de hoogte gebracht en heeft een beheeradvies gekregen.

Theo Baas
baas0828@planet.nl